

vil man nu med yderligere Tillæg af 4 pCt. Rente siden 1895—96 komme op til en ikke ubetydelig Sum. Bortset fra, at det ikke vilde være behageligt for Statskassen at udrede en saadan Sum kontant, maa det yderligere siges, at det altid kan være omtvisteligt, hvad Faktoret paa St. Croix faktisk er værd. Jeg vil derfor ikke anse det for rigtigt, at Statskassen afser et saadant kontant Beløb for at bringe denne Sag til Afvikling. Derimod har det ligget nær at søge at retablere et lignende Forhold som det, der var til Stede ved Selskabets Stiftelse, nemlig det, at Aktionærerne og Staten vare lige Deltagere i Foretagendet, for saa vidt som Faktoret blev oprettet paa den Maade, at private tilskød Halvdelen som Aktiekapital og Staten den anden Halvdelen som Laan. Efter at have ført Forhandlinger med de Medlemmer af Selskabets Bestyrelse, der endnu ere i Live — der har i mange Aar ikke været foretaget nyt Bestyrelsesvalg, og de fleste af de ældre Medlemmer ere døde, men der er endnu 3 tilbage — samt med et Udvalg af Selskabets Aktionærer, der faktisk om ikke paa Papiret repræsentere over Halvdelen af Aktiekapitalen, altsaa Flertallet paa Generalforsamlingen, er der opnaaet en Overenskomst paa det Grundlag, jeg har antydnet. Ordningen skulde da være den, at der blev dannet et nyt Aktieselskab, til hvilket Faktoret blev overdraget. Dette ny Selskab skulde have en nominel Aktiekapital af 3 Mill. Kr., hvilket paa det nærmeste vil svare til den Sum, som Faktoret faktisk har kostet at anlægge. Staten skulde have Halvdelen af Aktierne, og den anden Halvdelen skulde tilfalde Aktionærerne i det nuværende Selskab til fuld Fyldstgørelse af ethvert Krav, deriblandt fornemmelig deres Fordring paa St. Croix's Kolonialkasse. Den Driftskspital, som Aktieselskabet vilde behøve til at holde Forretningen i Gang, skulde det ny Selskab selv sørge for at skaffe til Veje, eventuelt ved Optagelse af Laan i Fabrikken. Staten vil ved den Ordning opnaa for det første, at hele Mellemværendet over for Kolonialkassen afvikles, dernæst at Staten slipper for selv at drive Fabrikken, hvilket bortset fra Risikoens tillige medfører, at Staten bliver fri for at binde en betydelig Kapital i Fabrikken Drift — det har ofte været $\frac{1}{2}$ Million, undertiden mere. De Fordele, der vindes, ere altsaa haandgribelige. Samtidig giver ganske vist Statskassen Afkald paa Halvdelen af Ejendomsretten til

Faktoret. Hvor stort dette Offer er, kommer saa an paa, hvor højt man mener at kunne ansætte Fabrikken virkelige Værdi. Det er altsaa dette Forslag til en Ordning, som jeg herved henstiller til Rigsdagens Godkendelse. Den foreløbige Overenskomst er afsluttet mellem Regeringen paa den ene Side og Selskabets Bestyrelse og Aktionærudvalget paa den anden Side, for Finansministerens Vedkommende dog kun under Forbehold af Rigsdagens Godkendelse. Forslaget indeholder Overenskomstens Ordlyd, og jeg tillader mig herved at henstille denne Overenskomst til Godkendelse gennem Vedtagelsen af det foreliggende Lovforslag.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Eventuelt: Anden Behandling af: Forslag til Lov om Opførelse af Bygninger for et Righospital m. m.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 2887, Udvalgets Betænkning findes i Tillæg B., Sp. 561).

Uden for Betænkningen var der ikke stillet Ændringsforslag.

Formanden: Sagen kan ikke foretages i Dag uden Tingets Samtykke, men hvis ingen forlanger Afstemning, betragter jeg dette Samtykke som givet. (Ophold). Det er da givet.

Lovforslagets Paragraffer samt de stilledede Ændringsforslag sattes til Forhandling under et.

Ordføreren (Rørdam): Som det høje Ting vil se, har det Udvalg, som har denne Sag til Behandling, afgivet en Betænkning, hvori det enstemmigt anbefaler at fremme det foreliggende Lovforslag med nogle relativt faa og relativt smaa Ændringer. Jeg skal derfor begynde med som Ordfører at rette en varm Tak til Udvalgets Medlemmer, fordi der er opnaaet dette gode Resultat; et saadant Resultat har ikke kunnet opnaas, uden at de enkelte Medlemmer have maattet resignere paa forskellige Punkter, slaa af paa deres Ønsker og Fordringer i forskellige Retninger. Men naar de have gjort det, er det sikkert, fordi det staar for os alle